

Br: X- KRŽ-07/405
Sarajevo, 30.06.2009. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudija Dragomira Vukoje, kao predsjednika vijeća, te sudija Azre Miletić i Marie Tuma, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne saradnice Medine Džerahović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Vuković Ranka i Vuković Rajka, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), u vezi sa članom 29. KZ BiH i 180. stav 1., sve KZ BiH, odlučujući po izmijenjenoj optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KT-RZ-31/06 od 19.03.2009. godine, nakon održanog pretresa, u prisustvu tužitelja Tužilaštva BiH, Behaije Krnjića, optuženih lično, te branioca optuženih, advokata Senada Krehe, dana 30.06.2009. godine donio je i dana 01.07.2009. godine javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI:

Vuković Ranko, sin Vlade i majke Kose, rođene Bodiroga, rođen 07.09.1969. godine u selu Kozija Luka, opština Foča, stalno nastanjen u ..., ..., JMBG ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., radnik, pismen sa završenom SSS, oženjen, otac dvoje djece, srednjeg imovnog stanja, ranije osuđivan, protiv istog se vodi drugi postupak zbog krivičnog djela iz člana 250. stav 2. KZ BiH, u vezi člana 232. stav 3. KZ BiH, i

Vuković Rajko, sin Vlade i majke Kose, rođene Bodiroga, rođen 20.11.1972. godine u Foči, stalno nastanjen u ..., ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., pismen sa završenom SSS, oženjen, otac troje djece, slabog imovnog stanja, ranije osuđivan, nalazi se u pritvoru u Pritvorskoj jedinici na državnom nivou.

Na osnovu člana 284. tačka c) ZKP BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

DA SU:

U vremenskom periodu od aprila mjeseca 1992. godine do mjeseca februara 1993. godine u

kojem se je odvijao široki i sistematični napad vojnih, paravojnih i policijskih snaga tzv. Srpske Republike BiH, a potom Republike Srpske, usmjeren protiv civilnog nesrpskog stanovništva općine Foča, znajući za takav napad te da njihove radnje čine dio toga napada, kao pripadnici tih snaga, svjesno i voljno učestvovali zajedno sa drugim pripadnicima tih snaga u udruženom zločinačkom poduhvatu, na način da su učestvovali u izvršenju zajedničkog plana u namjeri ostvarenja zajedničkog cilja kojeg su činila lišavanja života (ubistva) osoba nesrpske nacionalnosti, tako što su:

tačno neutvrđenog dana, krajem mjeseca maja 1992. godine, zajedno sa grupom od dvadesetak pripadnika oružanih snaga Republike Srpske došli u blizinu mjesta Podkolun, opština Foča, nakon čega su isti zajedno sa Golubović Rankom i Golubović Blagojem, naoružani sa automatskim naoružanjem, izdvojili se iz grupe te ušli u selo, dok su se ostali pripadnici grupe rasporedili oko sela držeći stražu, a zatim došli do porodične kuće Hukara Avdije sina Hasana, rođenog 1909.godine, kojeg su zatekli u kući, te u namjeri da ga liše života, jedan ili više njih iz grupe su iz vatrenog oružja ispalili nekoliko projektila koji su pogodili oštećenog u predio grudnog koša i glave nanijevši mu prostrijelne rane od kojih je kod oštećenog nastupila smrt, a zatim krenuli putem kojim su napustili selo, da bi potom na jednoj njivi koja se nalazila blizu puta zatekli Bekrija Mejru kćeri Hasana, rođenu 1927.godine, koja je okopavala krompir, a zatim u namjeri da je liše života, jedan ili više njih iz grupe su iz vatrenog oružja ispalili nekoliko projektila koji su pogodili oštećenu u predio grudnog koša nanijevši joj prostrijelne rane od kojih je kod oštećene nastupila smrt, da bi potom se ponovo sastali sa ostatkom grupe te se nakon toga svi udaljili u nepoznatom pravcu,

dakle,

u okviru širokog i sistematičnog napada vojnih, paravojnih i policijskih snaga tzv. Srpske Republike BiH, usmjerenog protiv civilnog nesrpskog stanovništva općine Foča, znajući za takav napad te da njihove radnje čine dio toga napada, kao pripadnici tih snaga, djelujući sa drugim pripadnicima tih snaga, a posebno Golubović Rankom i Golubović Blagojem, svjesno i voljno učestvovali u osnovnom obliku odnosno prvoj kategoriji udruženog zločinačkog poduhvata koji je imao zajednički cilj, i to lišavanje života (ubistva) civilnih osoba nesrpske nacionalnosti, tako što su svjesno učestvovali u izvršenju zajedničkog plana koji je podrazumijevao činjenje ubistava nad civilnim osobama nesrpske nacionalnosti,

čime bi počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) KZ BiH, u vezi člana 29. i člana 180. stav 1. KZ BiH.

Na osnovu člana 198. stav. 3. ZKP BiH, oštećeni Hukara Aljo i Bekrija Munib se sa imovinsko pravnim zahtjevom upućuju na parnicu.

Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH troškovi krivičnog postupka predviđeni članom 185. stav 2. tačke a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

1. Optuženje

[1.] Optužnicom Tužilaštva BiH broj: KT-RZ-31/06 od 28.08.2007. godine, potvrđenom dana 31.08.2007. godine, optuženi su Vuković Ranko i Vuković Rajko zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi tačke a) i g), u vezi sa članom 29. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH. Tužilaštvo BiH je dana 17.01.2008. godine u toku prvostepenog postupka podnijelo izmijenjenu optužnicu, te dana 19.03.2009. godine, nakon ukidanja prvostepene presude od strane vijeća Apelacionog odjeljenja u osuđujućem dijelu i otvaranja pretresa pred istim, podnijelo drugu izmijenjenu optužnicu, koju je Vijeće, nakon okončanja dokaznog postupka, prihvatilo. Predmetnom optužnicom izmijenjen je činjenični opis, te pravna kvalifikacija istog, na način da se optuženi sada terete za počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 29. i 180. stav 1. istog zakona.

2. Istorijat postupka

[2.] Presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH) broj X-KR-07/405 od 04.02.2008. godine, optuženi Vuković Ranko i Rajko su oglašeni krivim da su radnjama opisanim u izreci navedene presude počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stava 1. tačka h) u vezi tačke a) KZ BiH (*tačka 1. izreke*), u vezi sa članom 29. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH. Za navedeno krivično djelo prvostepeni sud je optužene osudio na kaznu zatvora u trajanju od po dvanaest (12) godina, a na osnovu člana 56. KZ BiH u izrečenu kaznu uračunato im je vrijeme provedeno u pritvoru, i to optuženom Vuković Ranku počev od 18.09.2007. godine, pa nadalje, a optuženom Vuković Rajku počev od 12.07.2007. godine do 19.09.2007. godine, kao i vrijeme počev od 26.09.2007. godine, pa nadalje, te su primjenom člana 188. stava 4. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) oslobođeni dužnosti nadoknade troškova postupka, dok su oštećeni Hukara Aljo i Bekrija Munib, primjenom člana 198. stav 1. i 2. ZKP BiH sa eventualnim imovinsko-pravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

- [3.]Istom presudom optuženi Vuković Ranko je oslobođen optužbe da je na način opisan tačkom 2. izreke presude počinio krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h) u vezi sa tačkom g) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, te je oštećena primjenom člana 198. stav 3. ZKP BiH sa imovinskopravnim zahtjevom upućena na parnicu.
- [4.]Presudom Apelacionog vijeća broj X-KRŽ-07/405 od 02.09.2008. godine žalba branioca optuženih je uvažena, te presuda Suda BiH broj X-KR-07/405 od 04.02.2008. godine u osuđujućem dijelu ukinuta i u tom dijelu određeno održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja, dok je žalba Tužilaštva BiH odbijena kao neosnovana, te predmetna presuda u oslobađajućem dijelu potvrđena.

3. Dokazni postupak pred vijećem Apelacionog odjeljenja

Procesne odluke

- [5.]U skladu sa članom 317. ZKP BiH, održan je pretres pred Apelacionim vijećem Suda BiH, te je tokom dokaznog postupka, Apelaciono vijeće ponovno izvelo dokaze izvedene u prvostepenom postupku, izuzev dokaza koji se odnose na oslobađajući dio prvostepene presude, obzirom da je u tom dijelu ista postala pravosnažna (X-KRŽ-07/405 od 02.09.2008. godine) i to:

a) Dokazi optužbe

- [6.]Po prijedlogu Tužilaštva BiH, u svojstvu svjedoka saslušani su: Hukara Bajro, Hukara Zahida, Hukara Aljo, Mekić Fadil, Bekrija Munib, Todorović Neđo, te Milutinović Dragiša.
- [7.]Nadalje, u toku glavnog pretresa, Sud je izvršio uvid u slijedeće dokaze koje je Tužilaštvo BiH dostavilo: Zapisnik o izvršenim ekshumacijama Kantonalnog Suda u Goraždu, na području općine Foča-Srbinje, broj Kri:10/1 od dana 28.09.2001. godine, Izvještaj o sudsko medicinskoj ekspertizi Kantonalnog Suda u Goraždu, broj Kri-9/01, mjesto grobnice lokalitet selo Potkolun, opština Foča od 28.09.2001., broj slučaja 385, Izvještaj o sudsko medicinskoj ekspertiziji Kantonalnog Suda u Goraždu, broj Kri-9/01, mjesto grobnice lokalitet selo Potkolun, opština Foča od 28.09.2001., broj slučaja 386, Uvjerenje Opštine Foča, odjeljenje za opštu upravu, broj 04-835-1-280 od dana 07.08.2007. godine, o učešću u ratu za Vuković Ranka, Uvjerenje Opštine Foča, odjeljenje za opštu upravu, broj 04-835-1-281 od dana 07.08.2007. godine, o učešću u ratu za Vuković Rajka, Zapisnik Države agencije za istragu i zaštitu o lišenju slobode za lice Vuković Rajka broj 17-04/02-04-2-7/07 od dana 11.07.2007. godine, Izvod iz kaznene evidencije za Vuković Ranka i Vuković Rajka, izdat od Stanice javne bezbjednosti Foča, broj 13-1-8/02-248-2-340/07 od 19.07.2007. godine.

b) Dokazi odbrane

- [8.] Odbrana optuženih je izvela slijedeće dokaze: u svojstvu svjedoka saslušani su: Sejfić Pašana, Rahman Ramiz, Hukara Hilmo, Hadžimusić Ramiz, Stanić Miladin, Stanić Cvijeta, Đerić Dragomir, Vuković Kosa, te optuženi Vuković Ranko i Vuković Rajko.
- [9.] Sud je izvršio uvid u slijedeće materijalne dokaze koje je odbrana optuženih predala kao dokaze u toku glavnog pretresa i to: Izjava svjedokinje Sejfić Pašane, data braniocu optuženih advokatu Čivša Veljku dana 27.09.2007. godine, Izvod iz matične knjige umrlih za lice Hukara Avdiju, broj 03-12-13-3867/07 od 25.10.2007. godine, Izvod iz matične knjige umrlih za lice Bekrija Mejru broj 03-12-13-3868/07 od 25.10.2007. godine, Izvod iz matične knjige umrlih za lice Vuković Luku, broj 04-202-3-351/07 od 26.09.2007. godine, Uvjerenje odjeljenja za opštu upravu opštine Foča broj 04-835-2 od 08.01.2008. godine da je Vuković Rajko služio vojni rok, Svjedočanstva o završenom obrazovanju, školska godina 1991/92, broj 257-9/92 od 25.08.1992. godine za lice Vuković Rajko, Svjedočanstvo o završenom razredu od 22.05.1992.god. Izjava Hukara Bajre data Centru službe bezbjednosti, Sektoru službe državne bezbjednosti, pod brojem 689 dana 03.12.1993. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Hukara Bajre broj KT-RZ-30/06 i KT-RZ-31/06, data Tužilaštvu BiH dana 19.09.2006. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Bekrija Muniba, broj KT-RZ-30/06 i KT-RZ-31/06 sačinjen u Tužilaštvu BiH dana 05.10.2006. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Mekić Fadila, broj Kt-RZ-30/06 i 31/06 sačinjen u Tužilaštvu BiH dana 05.10.2006. godine, Zapisnik o saslušanju svjedoka Hukara Alje broj Kt-RZ-30/06 i 31/06 sačinjen u Tužilaštvu BiH dana 19.09.2006. godine, Zapisnik o prijemu krivične prijave od strane Hukara Alje sačinjen dana 24.01.2006. godine u prostorijama Tužilaštva BiH, Zapisnik o saslušanju svjedoka Hukara Zahide broj Kt-RZ-30/06 i 31/06. sačinjen u Tužilaštvu BiH dana 24.07.2007. godine, Turistička karta BiH.

c) Novi dokazi izvedeni pred vijećem Apelacionog odjeljenja

- [10.] Tužilaštvo je na ročištu održanom 24.04.2009. godine predložilo izvođenje novih dokaza pred vijećem Apelacionog odjeljenja i to: uvid u Spis Kantonalnog tužilaštva Sarajevo br. KTA-2402/08 od 17.12.2008. godine i Dopis Ministarstva sigurnosti Državne agencije za istrage i zaštitu br. 17-04/2-04-2-407-2/08 BF od 29.12.2008. godine sa prilogom Zapisnik o saslušanju svjedoka Hukara Bajre od 24.12.2008. godine, a sve na okolnost vršenja pritiska i uticaja na ovog svjedoka. Konačno, tužilaštvo je predložilo i rekonstrukciju događaja na licu mjesta.
- [11.] Odbrana se u izjašnjenju na podnesene prijedloge tužilaštva saglasila sa izvođenjem rekonstrukcije uz prijedlog da istoj prisustvuje svjedokinja Sejfić Pašana. U pogledu novih prijedloga za izvođenje dokaza odbrana je predložila saslušanje svjedoka: Sejfić Hajre, Stanić Radomira, Šupeta Vlade i Stanić Milivoja, Todorović Ruže, Šušić

Zdravka, Davidović Srećka, Drakul Miladina, Trivun Ranka, Elez Save, Stanković Srđana i Todorović Miladinke. Svi svjedoci bi trebali biti saslušani na okolnosti ulaska srpskih vojnika u selo Potkolun kritične prilike, počinjenja krivičnog djela, te identifikacije i statusa optuženih u inkriminisanim periodu u smislu građenja njihovog alibija.

[12.] Tužilaštvo se usprotivilo svim navedenim prijedlozima odbrane.

[13.] Vijeće je prihvatilo saglasan prijedlog stranaka i branioca optuženih o provođenju djelimične rekonstrukcije, a sve u cilju provjeravanja izvedenih dokaza i utvrđivanja činjenica bitnih za razjašnjenje ove krivično-pravne stvari za koje je bitno neposredno opažanje, a kako to predviđa član 93. ZKP BiH. Djelimična rekonstrukcija je izvršena dana 18.05.2009. godine na licu mjesta u selu Potkolun, u prisustvu svjedoka očevidaca Hukara Bajre, Hukara Zahide i Sejfić Pašane, optuženih lično i njihovog branioca, te tužioca Tužilaštva BiH. Materijalni dokazi sa provedene djelimične rekonstrukcije u vidu DVD-a, fotodokumentacije, kao i zapisnika o preduzetim radnjama su na nastavku glavnog pretresa i formalno uloženi u spis. Dio fotodokumentacije (fotografije broj 5,6,11,12,13,16,39,40,41,42) na koji se presuda izričito poziva u svojim razlozima se nalazi u prilogu ove presude i čine njen sastavni dio.

[14.] U pogledu izvođenja ostalih predloženih dokaza, kako od strane tužilaštva tako i od strane odbrane, Vijeće je cijeneći sve već izvedene relevantne dokaze kako ponaosob, tako i dovodeći ih u međusobnu vezu, te primjenom odredbe člana 263. stav 2. ZKP BiH zaključilo da su predloženi dokazi nepotrebni i nesvršishodni, te da ne doprinose u bitnome rasvjetljavanju predmetne krivično-pravne stvari u smislu podobnosti za donošenje drugačije odluke suda u pogledu bitnih činjeničnih utvrđenja.

[15.] Naime, prijedlog tužilaštva za izvođenjem dokaza koji svjedoče u prilog izvršenog uticaja i pritisaka na oštećenog i svjedoka u ovom postupku-Hukara Bajru, po mišljenju ovog vijeća nisu relevantni za utvrđivanje krivične odgovornosti optuženih u postupku koji se vodi pred ovim sudom. Istraga za eventualno izvršene krivično-pravne radnje pritisaka i uticaja provodi se od strane nadležnog tužilaštva (u konkretnom Kantonalno tužilaštvo u Sarajevu), što jasno ukazuje da je *in concreto* za utvrđivanje odgovornosti za predmetne radnje nadležan niži sud, a ne Sud BiH.

[16.] U pogledu prijedloga odbrane za saslušanjem naprijed navedenih svjedoka na okolnosti prolaska i povratka uniformisanih lica kroz selo, identifikacije optuženih u smislu građenja alibija i njihovog svojstva u vrijeme počinjenja krivičnog djela, Vijeće je našlo da izvođenje istih nije neophodno, obzirom da je u toku prvostepenog postupka ponuđen dovoljan broj relevantnih dokaza, ocjenom kojih je Vijeće na nedvojben način izvelo zaključke u pogledu ovih bitnih činjeničnih okolnosti. Sve predložene dokaze odbrana je mogla izvesti i u ranijim fazama postupka, tako da nije postojala objektivna

nemogućnost prezentovanja istih. Naime, ne radi se ni o kakvim novim dokazima niti novim činjenicama.

- [17.] Odbrana je kroz prvostepeni postupak, imala dovoljno vremena i mogućnosti za svestrano prikupljanje relevantnih dokaza koji bi išli u prilog njenih tvrdnji, kao i građenje njene adekvatne strategije, te je stoga Vijeće, imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da se ne radi o kompleksnom predmetu obzirom na jednu tačku optuženja, te cijeneći da predloženi dokazi u bitnome ne doprinose rasvjetljavanju predmetne krivično-pravne stvari, našlo da u konkretnom ne postoje potrebna utemeljenja i argumenti za ovakav zahtjev, te je isti valjalo odbiti kao neosnovan.
- [18.] Konačno, sud je prilikom donošenja ovakve odluke vodio računa o primjeni načela ekonomičnosti i efikasnosti u vođenju krivičnog postupka, te u cilju provedbe istih odlučio je kako je to naprijed navedeno.
- [19.] Na ročištu održanom dana 26.06.2009. godine konstatovano je da je odgađanje glavnog pretresa trajalo duže od 30 dana, obzirom da je posljednje ročište održano dana 18.05.2009. godine, te je shodno odredbi člana 251. stav 2. ZKP BiH glavni pretres ponovo počeo. Vijeće je uz saglasnost stranaka i branioca, te obzirom da se sastav istog nije izmijenio, iskoristilo mogućnost koju mu ostavlja citirana odredba, te se već izvedeni dokazi nisu ponovo izvodili.
- [20.] U toku postupka, Vijeće je, a na prijedlog Tužilaštva BiH koji je podnesen na glavnom pretresu održanom dana 01.04.2009. godine kojim se predlaže prihvatanje kao utvrđenih činjenica presuđenih u presudama MKSJ protiv Dragoljuba Kunarca (broj IT-96-23-T i IT-96-23/1-T od 22.02.2000. godine) i Milorada Krnojelca (broj IT-97-25-T od 15.03.2002. godine), donijelo rješenje o prihvatanju utvrđenih činjenica. Temeljem ovih činjenica nesporno je utvrđeno da je dana 08.4.1992.g. izbio oružani sukob u Foči između srpskih i muslimanskih snaga, da su počev od aprila mjeseca 1992.g. srpske snage započele pa kontinuirano vršile napad usmjeren protiv civilnog nesrpskog, a posebno bošnjačkog stanovništva u kojem napadu su mnoge civilne osobe u samom gradu Foči ubijene ili protjerane, njihove kuće i imovina zapaljane ili opljačkane, što se jednako odnosilo i u okolnim selima oko Foče nastanjenim bošnjačkim stanovništvom, veliki broj muškaraca nesrpske, posebno bošnjačke nacionalnosti, zatvoreno i držano u KP domu Foča, kao svojevrsnog logora za civile nesrpske nacionalnosti, iz kojeg su mnogi izvedeni i ubijani, a mnogi nestali za koje se ni do danas ništa ne zna, da je veliki broj žena nesrpske, posebno bošnjačke nacionalnosti, zatvarano u logore ili druge objekte gdje su nad njima vršena sistematska silovanja.

4. Završne riječi

a) Tužilaštvo

- [21.] U svom obraćanju sudu tokom iznošenja završnih riječi tužilac je dao detaljan pregled i analizu izvedenih dokaza, kako materijalnih, tako i iskaza svjedoka, obrazlažući naročito egzistentnost opštih elemenata bića krivičnog djela za koje se optuženi terete, kao i njihovu krivičnu odgovornost za počinjenje inkriminacije koja im se stavlja na teret kao djelo u osnovi zločina.
- [22.] Tužilac je u prilog svojih tvrdnji naglasio da, obzirom da je Hukara Bajro bio jedini očevidac kritičnih događaja, to se morala posvetiti posebna pažnja njegovom iskazu, te isti provjeriti drugim dokazima kako bi se ispitala njegova vjerodostojnost. To je i dokazano kroz iskaze svjedoka Hukara Zahide, Mekić Fadila, Hukara Alje i Bekrija Muniba kao svjedoka optužbe, ali i Sejfić Pašane-svjedoka odbrane, koji po mišljenju tužioca u potpunosti potvrđuju iskaz Hukara Bajre, kao i provedeni materijalni dokazi. Iz svih prezentiranih činjenica nesporno proizilazi da su optuženi Vuković Ranko i Vuković Rajko zajedno sa Golubović Rankom i Golubović Blagojem, na način opisan u izreci izmijenjene optužnice, direktno učestvovali i dali svoj veliki doprinos u radnjama koje su za posljedicu imale ubistva nad nedužnim civilnim osobama Hukara Avdijom i Bekrija Mejrom. Analizirajući pitanje oblika krivične odgovornosti optužba smatra da je najprimjereniji oblik za koji bi optuženi mogli biti terećeni učestvovanje istih zajedno sa druge dvije navedene osobe u udruženom zločinačkom poduhvatu, putem kojeg je došlo zajedničkim djelovanjem tih osoba do ostvarenja zajedničkog cilja, a to su izvršenja ubistava nad osobama nesrpske nacionalnosti.
- [23.] U elaboriranju ovog oblika krivične odgovornosti tužilac ističe da se udruženi zločinački poduhvat kao oblik lične odgovornosti može primijeniti u postupcima i predmetima koji se procesuiraju pred Sudom BiH, iako eksplicitno nije sadržan u odredbi člana 180. stav 1. KZ BiH, a tome u prilog govore činjenice koje jasno ukazuju da je koncept UZP duboko ukorijenjen u međunarodnom običajnom pravu koje je sastavni dio mnogih nacionalnih zakona, pa tako i KZ BiH.
- [24.] Cijeneći sve naprijed navedeno u provedenim dokazima u cjelosti su ostvarena sva bitna obilježja bića krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) KZ BiH, kao i svi elementi udruženog zločinačkog poduhvata koji se optuženim kao oblik odgovornosti stavlja na teret na temelju odredbi člana 29. i 180. stav 1. KZ BiH. Konačno, u završnoj riječi se ističe da sudeće vijeće prilikom odmjeravanja vrste i visine kazne ne može uzeti u obzir niti jednu olakšavajuću okolnost na strani optuženih, jer ona i ne postoji, a da, nasuprot tome, treba cijiniti niz otežavajućih okolnosti od kojih činjenice koje indiciraju da su baš optuženi, i to posebno Vuković Ranko, začetnici plana po kojem su trebali biti sprovedena počinjena ubistva.

b) Odbrana

- [25.] Odbrana je iznoseći završnu riječ osporavala sve navode optužnog akta, prevashodno se osvrćući na koncept udruženog zločinačkog poduhvata, koji oblik odgovornosti je neprihvatljiv, a tužilaštvo ni u izmijenjenoj optužnici nije izvršilo konkretizaciju radnji za svakog od optuženih kao saizvršilaca, ne ispravljajući na taj način propuste koji su između ostalih utjecali na ukidanje prvostepene presude. Naime, tužilaštvo, zbog nedostataka bilo kojeg dokaza koji involvira optužene opet daje neodređenog izvršioca ili izvršioce, te na taj način svjesno izbjegava da izdiferencira radnju svakog od navodno prisutnih optuženih i ostalih lica kao saizvršilaca, pokušavajući opet nezakonito povući tezu o “kolektivnom umišljaju”.
- [26.] Odbrana, nadalje, kroz detaljnu analizu kako svjedoka optužbe, tako i svjedoka odbrane, opovrgava tezu tužilaštva o prisustvu optuženih u selu Potkolun kritične prilike, stavljajući naročito akcent na protivrječnosti iskaza svjedoka optužbe Hukara Bajre i Hukara Zahide u pogledu bitnih činjeničnih okolnosti, i to onih datih u istrazi i u toku glavnog pretresa.
- [27.] Predmetne kontradiktornosti nisu izvučene iz konteksta svjedočenja pojedinih svjedoka, nego predstavljaju kontradiktornosti u najbitnijim dijelovima njihovog sjećanja, te je jasno da su svjedoci optužbe između sebe razgovarali o predmetnom događaju, pa je došlo do “kontaminacije” njihovog sjećanja.
- [28.] U prilog svojih tvrdnji, odbrana naročito ukazuje na iskaz svjedoka Sejfić Pašane, koja je nesporno bila sa Hukara Zahidom na istom mjestu i u isto vrijeme tog dana kada su vojnici došli u selo, a što potvrđuje i svjedokinja Hukara. Iskaz svjedokinje Sejfić, dodatno je potkrijepljen opažanjima sa djelimične rekonstrukcije, kojom prilikom je utvrđeno da položaj drveta, izmjerena udaljenost do kuće ubijenog, nagib, te razgranatost drveća i grana koja je identična vremenu izvršenja, govore u prilog prihvatanja iskaza ove svjedokinje i neistinost, te režiranost iskaza svjedoka optužbe.
- [29.] Po stavu odbrane, niti jednim prezentiranim dokazom optužbe nije dokazana pripadnost optuženih vojnim, paravojnim i policijskim snagama Srpske republike u vrijeme izvršenja djela, a koji su i u činjeničnom opisu predmetne optužnice navedeni u svim mogućim formacijama.
- [30.] Konačno, odbrana ukazuje da jedno ovako ozbiljno i teško krivično djelo zahtijeva nesumnjivo utvrđivanje krivice van razumne sumnje, a ne na bazi pretpostavki na kojima se baziraju kontradiktorni iskazi svjedoka optužbe. Predmet se zasniva na indicijama, to jeste na mnoštvu različitih okolnosti, koje uzete u kombinaciji, upućuju na postojanje neke konkretne činjenice o kojoj zavisi krivica optuženih, zato što kombinacija tih okolnosti postoji samo zato što je doista i postojala konkretna činjenica. Zaključak da postoji neka konkretna činjenica, na kojoj počiva krivica optuženih, mora biti pokazan van razumne sumnje.
- [31.] Iz navedenih razloga, a kako van razumne sumnje tužilaštvo nije dokazalo da su optuženi počinili ovo krivično djelo, predlaže se da se isti oslobode od optužbe.

5. Nalazi suda

[32.] Vijeće se na ovom mjestu neće upuštati u detaljno ispitivanje egzistenstnosti opštih (*chapeau*) elementa krivičnog djela zločini protiv čovječnosti iz razloga što bi to bilo pravno indiferentno obzirom na izvedena činjenična utvrđenja u pogledu prisustva optuženih u vrijeme i na mjestu izvršenja krivičnog djela koje im se stavlja na teret. Naime, a kako će to detaljno biti analizirano i obrazloženo u nastavku presude, ovo vijeće nije van razumne sumnje utvrdilo da su upravo optuženi Vuković Ranko i Vuković Rajko kritične prilike bili dio naoružane grupe koja je ušla u selo Potkolun i počinila predmetne zločine. Samim tim suviše/nesvrishodno bi bilo ulaziti u detaljnije ispitivanje kako postojanja širokog ili sistematičnog napada, tako i subjektivnog elementa *mens rea*-e na strani optuženih o postojanju napada navedenih karakteristika uz izostanak afirmativnog utvrđenja u pogledu njihove identifikacije, te takođe i dokazanosti *actus reus*-a, dakle radnji izvršenja predmetnih krivično-pravnih radnji u osnovi zločina protiv čovječnosti. Isti zaključak suda se odnosi na primjenjivost i potrebu razmatranja koncepta *udruženog zločinačkog poduhvata* (UZP) u ovom predmetu.

5.1. Dokazanost pojedinačnih inkriminacija

[33.] Shodno činjeničnim navodima optužnice, optuženi se terete da su zajedno sa grupom od dvadesetak pripadnika oružanih snaga Republike Srpske, svjesno i voljno učestvujući u udruženom zločinačkom poduhvatu u cilju realizacije zajedničkog plana-lišavanje života ne-srpskih civila, došli u blizinu mjesta Podkolun, opština Foča, nakon čega su isti zajedno sa Golubović Rankom i Golubović Blagojem, naoružani sa automatskim naoružanjem, izdvojili se iz grupe, te ušli u selo, dok su se ostali pripadnici grupe rasporedili oko sela držeći stražu, a zatim došli do porodične kuće Hukara Avdije kojeg su zatekli u kući, te istog lišili života pucanjem iz vatrenog oružja, a zatim krenuli putem kojim su napustili selo, da bi potom na jednoj njivi koja se nalazila blizu puta zatekli Bekrija Mejru, koja je okopavala krompir, te istu lišili života takođe pucanjem iz vatrenog oružja.

[34.] Vijeće koje donosi konačnu odluku, *in concreto* Apelaciono vijeće, ima diskrecionu ovlast da “prihvati bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost”¹ kao i da *izuzme* dokaz “ako potreba da se osigura pravično suđenje uveliko nadmašuje

¹ Kupreškić, Presuda Žalbenog vijeća, broj IT-95-16-A od 23.10.2001. godine, para.31; pravilo 89(C) i (D).

njegovu dokaznu vrijednost”². Kao primarni presuditelj o činjenicama, vijeće rješava pitanje eventualnih nedosljednosti unutar iskaza i/ili među iskazima svjedoka. Vijeće svakako ima ovlaštenje da po svom slobodnom nahođenju ocijeni da li postoje nedosljednosti, koliko su one značajne, da li su dokazi gledano u cjelini pouzdani i vjerodostojni, te da prihvati ili odbaci “srž” dokaza. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače same po sebi da sudsko vijeće koje postupa razložno, to svjedočenje mora odbaciti kao nepouzđano. Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući uticaj trećih lica, nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme događaja ne isključuju automatski mogućnost da se vijeće osloni na takav iskaz. Međutim, vijeće će u svakom konkretnom slučaju cijeliti pouzđanost i vjerodostojnost relevantnih iskaza, a prostor te diskrecije relativiziran je obavezom da obrazloži svoju odluku.

[35.] Analizu dokazanosti predmetne inkriminacije potrebno je započeti od od određenih nespornih utvrđenja a koja se odnose na bitne činjenice, od kojih će zavisiti i ispunjenost bića krivičnog djela u osnovi zločina protiv čovječnosti. Naime, ovo vijeće je na temelju svih provedenih dokaza tužilaštva i odbrane, kako onih od subjektivnog tako i onih od objektivnog značaja, te imajući u vidu da isti nisu osporavane od strane odbrane slijedeće bitne činjenice našao na temelju tih dokaza kao dokazane:

1. Da je kritične prilike neutvrđenog dana u maju mjesecu 1992.g. u selo Potoklun došla srpska vojska koja se rasporedila na Vranj stijeni, da su se četiri lica odvojila iz grupe i ušla u selo;
2. Da su tom prilikom u s.Potokolun , a nakon što su navedena četvorica ušla u selo, ubijeni civili Hukara Avdija (1909), te Bekrija Mejra (1927), a potom su se izvršiooci tog zločina uputili prema selu Utulovići.

[36.] Međutim, ono što je bilo sporno za odbranu, i što se tiče direktno krivične odgovornosti optuženih Vukovića, odnosi se na pitanje njihove identifikacije kritične prilike.

[37.] Naime, prema teoriji slučaja iznijetoj od strane tužilaštva, četvorica lica koja su ušla u selo i počinila predmetna ubistva optužnica je identifikovala kao: Vuković Ranka, Vuković Rajka, Golubović Blagoja i Golubović Ranka. Tužilaštvo ovu tezu zasniva prevashodno na iskazu jedinog očevidca ovog događaja, svjedoka Hukara Bajre, koji je identifikovao optužene Vukoviće i braću Goluboviće kao lica koja su ušla u selo, te nakon što je jedan od njih počinio ubistvo Bekrija Mejre, isti su se udaljili iz sela.

[38.] Na predmetnu činjeničnu okolnost svjedočili su takođe svjedoci optužbe: Hukara Zahida, Hukara Aljo, Mekić Fadil, Bekrija Munib, Nedo Todorović i Milutinović

² Kupreškić, Presuda Žalbenog vijeća, broj IT-95-16-A od 23.10.2001. godine, para.31., preuzeto iz Drugostepene presude u predmetu Čelebići, par. 485 i 496-498.

Dragiša, svjedoci odbrane: Sejfić Pašana, Rahman Ramiz, Hukara Hilmo, Hadžimusić Ramiz, Đerić Dragomir, Stanić Miladin, Stanić Cvijeta, Vuković Kosa, te optuženi lično u svojstvu svjedoka.

[39.] Dakle, kako to optužba navodi, optuženi su predmetne krivično-pravne radnje počinili na način da su svjesno i voljno učestvovali zajedno sa drugim pripadnicima tih snaga u *udruženom zločinačkom poduhvatu* (UZP), na način da su učestvovali u izvršenju zajedničkog plana u namjeri ostvarenja zajedničkog cilja kojeg su činila lišavanja života (ubistva) osoba nesrpske nacionalnosti, sve na način opisan u optužnici.

[40.] Apelaciono vijeće neće detaljnije ulaziti u razmatranje ovih pitanja, jer izlaze iz okvira svrhe ove presude, ali će se zadovoljiti konstatacijom da ova pitanja nisu bez značaja imajući u vidu navode izmijenjene optužbe po kojim je preduzet široki i sistematičan napad „vojnih, paravojnih i policijskih snaga“ tadašnje Srpske Republike BiH, da su optuženi kao pripadnici tih snaga učestvovali u izvršenju zajedničkog plana u namjeri ostvarenja zajedničkog cilja – lišavanja života lica nesrpske nacionalnosti.

[41.] Očito, da samo tužilaštvo, namjesto da izađe iz krupnih činjeničnih dilema u ovom predmetu, iste nanovo uspostavlja prihvatanjem Bajrove tvrdnje da su četvorica lica koja su ušla u selo bila u civilu, iako im optužnica na početku daje svojstvo pripadnika neke od, ne znamo tačno do kraja pretresa (o tome tužilaštvo nije ponudilo niti jedan dokaz), kojih oružanih formacija - da li vojnih, paravojnih ili policijskih. Radi se, dakle, o bitnoj činjenici o kojoj imamo dijametralno suprotstavljene iskaze svjedoka Hukara Bajre, sa jedne i svjedoka koji su se o toj okolnosti izjašnjavali, sa druge strane. Relevantnost te činjenice se ogleda u tome što se njom utvrđuje svojstvo tih lica koja su ušla u s. Potkolun (da li se radi o civilima ili vojnicima) što ima reperkusije na planu dokazivanja kako opštih elemenata djela, tako i s obzirom na činjenicu koja je od značaja za identifikaciju tih lica.

[42.] Naime, za ovo Vijeće nije sporna činjenica da je četvorka koja je kritične prilike ušla u selo pripadala srpskoj vojsci. Naime, u izjavi datoj u advokatskoj kancelariji tokom istrage koju je vršila odbrana dana, 27.09.2007.g., svjedokinja Pašana je navela da su predmetna četvorica srpskih vojnika bili odjeveni u sivomaslinaste uniforme sa takvim kapama na glavama, što je ponovila i na glavnom pretresu, a saglasno njoj svjedoče i ostali svjedoci koji su se izjašnjavali u odnosu na tu okolnost, izuzev svjedoka Bajra Hukare. Takođe, za sud, kao ni za odbranu nije sporno da su ta lica izvršila ubistva dvoje civila bošnjačke nacionalnosti, i to: Hukara Avdiju i Bekrija Mejru, o čijoj smrti postoji relevantna dokumentacija od objektivnog značaja, te svjedočenja Hukara Bajra, Hukara Zahide, Mekić Fadila, Hukara Alja i Bekrije Muniba. Odnosno, za sud nije sporno postojanje kauzaliteta između radnji preduzetih od strane lica koji su ušli u selo i nastupjelih posljedica. Međutim, ključna dilema koju je Vijeće moralo riješiti - da li su u toj grupi od četvorice lica bili upravo braća Vuković Ranko i Vuković Rajko.

Analiza iskaza svjedoka Hukara Bajre

[43.] Vijeće će se na ovom mjestu baviti detaljnom i svestranom analizom iskaza ključnog svjedoka optužbe Hukara Bajre, na čijem iskazu je u cjelosti zasnovana optužba, te predmetni iskaz ispitati u (vezi sa ostalim dokazima) svjetlu ostalih dokaza, kako optužbe tako i odbrane.

[44.] Naime, ovaj svjedok u svom iskazu datom na glavnom pretresu pred ovim sudom izjavljuje da je kritične prilike sjedio pod orahom, čuvajući stražu, dok su njegova supruga Zahida i komšinica Pašana okopavale krompir. U jednom momentu ugledao je grupu ljudi u pravcu Vranj stijene, te je počeo dozivati svoju ženu i komšinicu Pašanu kako bi ih upozorio da bježe. Svjedok dalje navodi da se ova grupa rasporedila, a onda su se četvorica iz te grupe, koje nije tada prepoznao, odvojila i putem krenula u selo, da je čuo kako je Pašana rekla „eno četnika“, da su Pašana i Zahida pobjegle u selo, a on se sakrio u obližnju krečanu.

[45.] Ovaj svjedok u izjavi datoj policiji tokom 1993. g. (dokaz Tužioca 0-8) navodi da je tog dana na Vranj stijeni vidio 10-ak četnika od kojih su se četvorica uputili prema selu pred sobom vodeći Hukara Hanu, dok u izjavi datoj u Tužilaštvu BiH od 19.09.12006.g. (dokaz Tužioca 0-9) navodi da je kritične prilike dok je sjedio pod orahom ugledao grupu srpskih vojnika u kojoj je možda bilo 20-25 ljudi.

[46.] Svjedok Hukara Zahida svjedoči da nije vidjela ni čula dolazak ovih lica, premda njen suprug Bajro svjedoči da je istoj povikao da bježi (dokaz Tužioca 0-9). Saglasno iskazu svjedokinje Zahide i svjedokinja Pašana svjedoči da nije čula Bajrova upozorenja. Ako već nije čula da je Bajro upozorava da bježi, Zahida je kategorična da je čula od Pašane s kojom je okopavala krompir kako joj govori: „Zahida, eno ih. Idu. Bježimo Zahida.“, da je zajedno s Pašanom počela da bježi u pravcu sela kada je čula da neko iz grupe tih lica govori da ne bježe. Svjedokinja odbrane, takođe očevidac ulaska srpskih vojnika u selo, Sejfić Pašana je istakla da se kritičnog dana u maju mjesecu 1992. god okopavajući krompir u jednom momentu ispravila, te vidjela da četvorica lica idu u pravcu sela Potkolun, od kojih su dvojica išli naprijed, a treći je uperio u njih pušku da ih gađa dok je četvrti mahnuo rukom da bježe. Ističe da je tada Zahidi rekla „Eto ih“, na što je Zahida odgovorila „naši su“, a svjedokinja je rekla da nisu. Nije prepoznala nikoga , s tim da je samo kod trećeg vidjela pušku u rukama, pošto je istu uperio u njihovom pravcu.

[47.] Kad se sumira navedeno, sud povlači zaključak da su izložena svjedočenja od značaja iz ovih razloga: Prvo, što je utvrđivanje činjenične okolnosti da li su svjedokinje Pašana i Zahida, čule Bajrovo upozorenje da bježe, a obje svjedokinje to negiraju, bitno

sa aspekta ocjene kredibiliteta svjedočenja Bajra Hukare u dijelu kada tvrdi da je kritične prilike kada su se pojavili vojnici na Vranj stijeni, sjedio pod orahom, s obzirom na tvrdnju svjedokinje Pašane koja nije sigurna da ga je tu vidjela, dakle, u pogledu utvrđivanja činjenice o Bajrovom prisustvu na licu mjesta. Drugo, navedena svjedočenja Hukara Bajra, Sejfić Pašane i Hukara Zahide, koja se odnose na ulazak vojnika u selo Potkolun, te da li su bili uniformisani u vojničku odoru ili ne, je takođe, kako je to već navedeno, od značaja s obzirom na ocjenu kredibiliteta svjedočenja Hukara Bajra, a time i sa aspekta provjere dokazanosti činjeničnih navoda optužbe, što će biti predmet narednog razmatranja.

[48.] Međutim, prema iskazu svjedokinje Sejfić, i na temelju obavljene djelimične rekonstrukcije, proizilazi da su ove dvije svjedokinje prilikom bježanja, nakon što su ugledale srpske vojnike, morale proći upravo pored mjesta gdje je Bajro navodno sjedio pod orahom čuvajući stražu.

[49.] Dakle, imajući u vidu pravac kretanja Pašane i Zahide kojeg su saglasno pokazale tokom djelimične rekonstrukcije, vijeće ovom prilikom primjećuje, da su svjedokinje morale naići direktno na mjesto na kojem se po njegovom kazivanju nalazio Bajro u momentu kada je uočio vojnike na Vranj stijeni, za slučaj da se on tu zasita nalazio (navedeno mjesto na kojem se Bajro navodno nalazio u momentu kada je ugledao vojnike je pobliže prikazano na fotografijama 5. i 6. iz fotoelaborata, a označeno sa brojem 1.) mada Pašana ustrajava u svojoj tvrdnji da nije sigurna (a tu svoju nesigurnost pripisuje svom strahu) da ga je na tom mjestu uopšte vidjela.

[50.] Ukoliko zanemarimo detalje ulaska vojnika u selo, obzirom da su iskazi sva tri svjedoka na tu okolnost više-manje saglasni, ovo je prva od ključnih nedosljednosti u Bajrinom svjedočenju.

[51.] Kada se međusobno uporede iskazi neposrednih svjedoka u odnosu na okolnost ulaska srpskih vojnika u selo, ono što je jedino zajedničko u Bajrovom svjedočenju sa svjedočenjem Pašane i Zahide, Bajrove supruge, je to, da je u s. Potokolun kritične prilike ušla grupa od četvoro lica, dok su se ostali vojnici rasporedili van sela, pa je utoliko ovakvo činjenično utvrđenje nesumnjivo.

[52.] Međutim, već kod ove činjenične okolnosti primjetne su određene razlike u iskazima datim od strane Hukara Bajre prije i u toku glavnog pretresa, i to konkretno u pogledu broja lica koja su došla na Vranj stijenu (jednom kaže 10, drugi put 20-25), te da li su ta lica bila u vojnim uniformama ili civilnoj odjeći. Sve su to dileme koje je tužilaštvo pokušalo premostiti naknadnim preciziranjem optužnice, jer je i samo uočilo potencijalne nedostatke iskaza datog od ovog svjedoka.

- [53.] Da bi se stvorila jedna kompletna slika dešavanja tog dana, potrebno je pratiti hronologiju nastavka događaja. Nakon što je Bajro navodno upozorio Zahidu i Pašanu o dolasku srpskih vojnika, njih dvije su se uputile prema selu, tačnije Pašaninoj kući gdje je bilo još starijih ljudi koje su obavijestile o onome što se dešava, a nakon toga pobjegle u obližnju šumu. Sve su ovo činjenice koje je Vijeće utvrdilo na temelju saglasnih iskaza ovih dviju svjedokinja.
- [54.] Prema Bajrovom svjedočenju on se sakrio u obližnjoj krečani, koja je od puta kojim su prošli vojnici bila udaljena oko 20 metara i sa kojeg je mjesto, po njegovom svjedočenju posmatrao predmetnu četvoricu lica po njihovom povratku iz sela, te među njima prepoznao braću Vukoviće kao i braću Goluboviće.
- [55.] Ukoliko bi se prihvatila teorija koju iznosi svjedok Bajro Hukara, on je od tog momenta jedini očevidac koji je ovu četvoricu lica vidio u povratku iz sela i jedini koji bi mogao pružiti detalje u pogledu njihove identifikacije.
- [56.] Istina, unekoliko, drukčiji zaključak bi se dao izvesti iz svjedočenja Bekrije Muniba (transkript sa glavnog pretresa od 15.11.2007.g.) koji je naveo kako mu je sada pokojni Huso Sefić pričao da su šestorica ljudi prošla u selo među kojim je spomenuo Vukoviće i Goluboviće dok nije znao za ostalu dvojicu, da su ubili svjedokovu majku, da je u momentu nailaska tih lica Huso bio u krečani, mjestu gdje se ranije zavarivao kreč, da se ispred krečane nalazila jedna podebela kruška. Na upit tužioca da svjedok Munib pojasni razliku u iskazu obzirom da je na zapisnik od 05.10.2006.g. tokom istrage isti je rekao da je vidio grupu, a ne šest ljudi, svjedok Munib odgovara: „A grupu ljudi, eto, ja, ko, koliko, i tačno je ljude i nabroj'o, zato sam ja rek'o eto, šest ljudi, zato grupu ljudi.“ Takođe, tokom istrage Bekrija navodi kako mu je Huso od Vukovića spominjao samo Vuković Ranka dok na glavnom pretresu pominje i Vuković Rajka i oba brata Golubovića. To objašnjava činjenicom što je u pozivu za saslušanje u tužilaštvu bilo navedeno da se sasluša u predmetu Vuković Ranka. Dakle, ovaj svjedok na mjesto da objasni razliku u onom što je iskazivao, objašnjava šta je mislio. Jasno je, po ocjeni ovog vijeća, da se na iskazu svjedoka Muniba, koji je najblaže rečeno konfuzan, i koji stoga ima potrebu da prilagođava svoje kasnije iskaze, ne može zasnovati osuđujuća presuda, utoliko prije što njegovo svjedočenje pripada kategoriji „rekla-kazala“ (engl. *hearsay*). Da je takva ocjena suda tačna, je vidljivo iz činjenice ako se njegovo svjedočenje dovede u vezu sa Bajrovim iskazom u odnosu na ove okolnosti. Naime, Bajro uopšte ne spominje da je s njim u krečani bio prisutan Huso Sefić, niti to, po predanju, spominje Huso u pogledu Bajrovog prisustva. Takođe, Bajro govori o četiri a Munib o šest lica. Osim toga, rezultati djelimične rekonstrukcije pokazuju krajnje upitnim postojanje krečane, dok u potpunosti isključuju postojanje (podebele) kruške o kojoj se izjašnjava Munib.

[57.] Svi ostali svjedoci optužbe koji potkrepljuju svjedočenje Hukara Bajra poput: njegove supruge Zahide, brata Alja, pripadaju licima iz kruga njegovih najbližih srodnika, ali takode, i Mekić Fadila koji iznose svoja posredna saznanja, tj. ono što su od Bajra čuli nakon događaja. Budući da se radi o derivativnim svjedocima, tj. onim po čuvenju, bilo kako bilo, težište dokazivanja od strane tužilaštva o inkriminisanom događaju se ponovo svodi na svjedočenje Bajra Hukare, a time na traženje odgovora na pitanje koliko se ovom svjedoku i da li uopšte, može vjerovati.

[58.] Pitanje identifikacije optuženog od strane svjedoka predmetnog događaja, odnosno poklanjanje vjere njihovim iskazima, uvijek predstavlja složeno pitanje kojem sudska vijeća moraju pokloniti veliku pažnju. U predmetu *Kupreškić i dr.* razmotrena je praksa različitih sudskih vijeća u vezi sa prethodnim pitanjem, te je konstatovano da s obzirom na osjetljivost navedenog pitanja „u slučajevima kad se zaključak o krivici zasniva na identifikaciji od strane svjedoka izvršencj u otežanim okolnostima, pretresno vijeće mora paziti da rigorozno ispuni svoju obavezu da daje «obrazloženje» svoje odluke.“³ Takoder, vijeće u istom predmetu⁴ konstatovalo je da sudovi kao relevantne faktore, prilikom ocjene u žalbenom postupku da li je odluka o identifikaciji bila nerazložna, smatraju :

- a) identifikaciju optuženog od strane svjedoka koji su optuženog samo letimično vidjeli ili koji ga nisu mogli dobro vidjeti zbog neke prepreke;
- b) identifikaciju u tami ili nakon traumatičnog događaja koji je svjedok doživio;
- c) nepodudarnosti ili netačnosti u iskazu o fizičkim karakteristikama optuženog u vrijeme događaja;
- d) davanje pogrešne identifikacije ili slučaj kad svjedok prvo izjavljuje da ne prepoznaje optuženog da bi ga potom ipak prepoznao;
- e) nespojivi iskazi više svjedoka; te
- f) naknadna izjava svjedoka da se sjeća optuženog u okolnostima koje upućuju na “očiglednu mogućnost” da je svjedok bio pod uticajem sugestija drugih

[59.] Navedeni faktori, mogu se tretirati kao standardi za ocjenu u kojoj mjeri je dozvoljeno pokloniti vjeru iskazu svjedoka u pogledu identifikacije optuženog.

³*Kupreškić*, Presuda Žalbenog vijeća, broj IT-95-16-A od 23.10.2001. godine, para.39.

⁴ Presuda MKSJ IT-95-16-A *Kupreškić i dr.* paragraf br. 39

[60.] Stoga će se ovo vijeće u nastavku obrazloženja baviti analizom pojedinačno svakog od navedenih faktora kao primjenljivih u svjetlu činjeničnih nalaza ovog predmeta. Naime, sudsko vijeće koje postupa razložno mora uzeti u obzir teškoće u vezi dokazivanja identiteta neke osobe u pojedinom predmetu i svako svjedočenje koje tome služi mora pažljivo ocijeniti prije nego što ga prihvati kao jedini temelj osuđujuće presude. U para.34. citirane presude je navedeno kako može doći „do neostvarer.ja pravde ako se sud osloni na iskaze svjedoka kcji tvrde da su prepoznali optuženog – ma koliko ti svjedoci bili u to sigurni – ako n.je bilo adekvatne prilike da se r.jihova opažar.ja provjere.“⁵Jednako tako, Vrhovni sud Austrije je naglasio da, kada identifikacija optuženog zavisi od samo jednog svjedoka (a to je upravo slučaj sa svjedočenjem Bajra Hukare u ovom predmetu, op. Suda) presuditelj o činjenicama mora sa izuzetnom pažnjom razmotriti argumente koje odbrana iznese upravo u vezi sa vjerodostojnošću svjedoka.⁶

[61.] Nakon što je Apelaciono vijeće izvršilo detaljnu analizu svjedočenja Bajra Hukare, dovodeći ga u vezu sa drugim dokazima, zaključilo je da nijedan razuman presuditelj o činjenicama ne bi mogao van razumne sumnje uvjeriti da su optuženi učestvovali u kažnjivim radnjama onako kako je to izmjenjenom optužnicom istim stavljeno na teret. Kod ocjene da iskaz ovog svjedoka nije pouzdan, Apelaciono vijeće je, preispitujući sadržaj istog kroz naprijed navedene kriterije, došlo do sljedećih zaključaka:

a) Ident.fikac.ju optuženog od strane svjedoka kcji su optuženog samo letimično vičjeli ili kcji ga nisu mogli dobro vičjeti zbog neke prepreke

[62.] Tokom unakrsnog ispitivanja na okolnost ukazivanja srpskih vojnika na Vranj stijeni, svjedok Bajro Hukara navodi da je jednog od njih vidio kako stoji na toj stijeni da ostale nije mogao vidjeti (str. 37. transkripta sa glavnog pretresa od 13.11.2007.g.) premda dolazi u kontradikciju sa samim sobom kada tokom direktnog ispitivanja vrlo precizno opisuje raspored vojnika na Vranj stijeni tako što navodi da je jedan otišao gore na Vrtine, jedan ostao na Vranj stijeni, jedan na Stocima, jedan otišao na Pljusak, ostali po onoj kosi (str. 12. istog transkripta).

⁵ *ibidem* , str. 12-13.

⁶ *Ibidem*, para. 38., str. 14.

- [63.] Nadalje, Bajro tvrdi da je legao u krečenu kada su putem prema selu naišli srpski vojnici, pa ostaje krajnje upitno kako je iz te pozicije (sve da je tu zaista i bio), dakle, iz ležećeg položaja, uz to, iz depresije kakvu čini krečana (redovno, ona predstavlja udubljenje u zemljištu, op. suda) u odnosu na okolni teren, te postojanjem srušenog oraha (str. 28. transkripta zapisnika), veće trave i dvije - tri veće, odrasle šljive, o čemu se on takođe izjašnjavao (str. 35. transkripta), - imao nesmetanu vizuru da posmatra kako prolazak tih vojnika na 20-ak metara od njega tako i susret tih vojnika i sada pokojne Mejre.
- [64.] Dakle, imajući u vidu prepreke koje su zasigurno postojale između posmatrača-svjedoka i lica koja su prolazila na određenoj udaljenosti, Vijeće zaključuje da su to sve ključne okolnosti koje su uticale na vizuelnu percepciju ovog svjedoka u kritičnom momentu. Naime, potrebno je imati u vidu njegov ležeći položaj u navodnoj krečani gdje on drži glavu prema dole u strahu da ne bude opažen, postojanje bujnog rastinja u to doba godine, naročito trave i okolnog drveća, što sve ukazuje na veliku vjerovatnoću da ovaj svjedok nije mogao sasvim jasno opaziti o kojim se konkretno licima radilo.
- [65.] Ovo dodatno potkrijepljeno činjenicom koja se odnosi na njegovo subjektivno stanje kritične prilike, a kako to proizilazi iz iskaza najmanje dva svjedoka -Mekić Fadila i Sejfić Pašane, da je Bajro bio pod uticajem alkohola, u kombinaciji sa strahom u kojem se nalazio po sopstvenom priznanju. Sam svjedok Bajro na glavnom pretresu navodi da voli popiti. Osim toga, Apelacionom vijeću nije promakla konstatacija predsjednika prvostepenog vijeća tokom reprodukovanja snimka sa glavnog pretresa od 13.11.2007. g. (str. 25. transkripta) da svjedok Hukara Bajro očigledno dobro ne vidi, jer da čak nije bio u stanju pročitati zakletvu.
- [66.] Kao kontrolni dokaz u odnosu na Bajrovo svjedočenje, vezano za prepoznavanje optuženih, Apelaciono vijeće je imalo u vidu priloženu foto dokumentaciju i audio-video snimak sa izvršene rekonstrukcije događaja. Sagledavajući ove dokaze ne može se povući pouzdan zaključak, uz svo uvažavanje činjenice koja se odnosi na znatan protek vremena i izmjene okoliša, da se na mjestu kojeg je svjedok Bajro pokazao, u inkriminisanom periodu, nalazila krečana, niti da je on kritične prilike sa tog mjesta zaista mogao jasno identifikovati imenovanu četvoricu, kako dok su prolazili pored mjesta gdje se on navodno nalazio, tako i u momentu ubistva Mejre.
- [67.] Pa tako, opisujući mjesto na kojem se nalazio sa kojeg je navodno posmatrao događaj kada je Mejra ubijena, Bajro doslovice navodi: “ Krečana nije duboka, krečana je k’o krečana, kako bi ti rek’o, k’o neka uvala, prije stara krečana pa ima ona, ima do eto, rupa je rupa, nije duboka, možda.“ Bila krečana duboka ili ne, te kada se tome doda postojanje veće trave, dvije - tri odrasle šljive i srušen orah (čije „grane su pale“, kako svjedok navodi) kao vizuelnih prepreka, zbog kojih ga, kako to objašnjava, ta lica nisu mogli vidjeti (ali, recipročno tome, ni on njih, prim.suda) onda se, nasuprot onom što

iskazuje na glavnom pretresu, pokazuje tačnost njegovih navoda sa zapisnika iz istrage (19.9.2006.) kada iskazuje:“ U tom trenutku najednom sam čuo jedan rafal, koji se čuo iz te grupe, ali obzirom na mjesto gdje sam se nalazio, nisam mogao vidjeti ko je ispalio taj rafal iz oružja. Također, nisam vidio šta je tada bilo sa Mejrom.“ Kada se razvije do kraja smisao ovog njegovog iskaza, logično se nameće zaključak, da ako nije vidio ko je ispalio rafal (već je samo čuo), niti da je vidio Mejru, onda sa tog mjesta na kojem se nalazio nije mogao vidjeti ni vojnike, pa ni onog među njima koji je rafalom ubio Mejru.

[68.] Ispravnost ovakvog rezonovanja, sud dodatno nalazi u sljedećem: na upit branioca tokom unakrsnog ispitivanja da li je teren brežuljkast na navedenom lokalitetu, svjedok Bajro odgovara suprotno, da je teren bio ravan, čak šta više, navodi da je bio ravan „k’o ovaj sto“. Međutim, u opisu kretanja četvorke po njihovom izlasku iz sela, Bajro navodi da su naišli pored njega na dvadesetak metara, pa, kako kaže: „[N]iz baru, doli prema Mejri“(str. 40. transkripta sa glavnog pretresa od 13.11.2007.g.) čime sam sebe demantuje u odnosu na okolnost konfiguracije terena, što je od odlučnog značaja za utvrđivanje činjenice da li je optuženi mogao nesmetano vidjeti događaj vezano za Mejрино ubistvo, ali, jednako tako i u odnosu na identifikaciju lica koja prolaze pored njega.

[69.] Brižljivo analizirajući cjelinu njegovog svjedočenja, sud je na pitanje identifikacije optuženih mogao iznaći samo negativan odgovor. Jer, zaista, ako je po njegovom kazivanju ovaj svjedok ležao u rupi (str. 11. cit. transkripta), kako je iz te rupe, sve i da nije bila duboka kako tvrdi, mogao gledati šta se događa u podnožju terena u kojem se nalazio potok, niz koji su, nakon ubistva Mejre, isti otišli pucajući rafalima. Uostalom, u odnosu na istu okolnost svjedok je eksplicitan kada na str. 11. cit. transkripta vezano za ulazak četiri lica u selo iskazuje: „[T]ada viš’ nijesam ja mog’o vidjet doli...“Ili, kada na pitanje tužioca da li je mogao vidjeti momenat kada je došlo do pucanja i ko je pucao, odgovara da to nije mogao vidjeti, nego pretpostavlja da je to mogao biti Ranko.

[70.] Svjedok Bajro se na upit branioca izričito odredio da se cijelo vrijeme po ulasku ovo četvoro lica, što je moglo trajati jedan sat, nije micao iz krečane u kojoj se sklonio, jer ga je bio strah, da je nakon njihovog udaljavanja tek tada ustao iz krečane. Slijedom tog kazivanja, sud je povukao logičan zaključak da je Bajro Hukara tokom ovih događaja, onako kako je svjedočio, svo vrijeme sakriven ležao u krečani, a time, da iz tog položaja nije ni mogao vidjeti lica koja su navodno pored njega prošla, niti Mejрино ubistvo. Suprotno onom što je iskazivao tokom glavnog pretresa, na zapisnik tokom istrage od 19.9.2006. (dokaz tužioca 0-9), svjedok Bajro Hukara nije navodio da bi virio iz krečane, što bi bilo i logično ako kaže da ga je bilo strah.

[71.] Uostalom, samo Apelaciono vijeće se uvjerilo tokom djelimične rekonstrukcije da na mjestu kojeg je svjedok Bajro označio kao krečanu nije postojalo bilo kakvo

udubljenje koje bi, uprkos proteku vremena, makar asociiralo da je tu nekada postojala krečana.

[72.] Vezano za pitanje mogućnosti njegove nesmetane percepcije dok je ležao u krečani, sa pozicije koju je svjedok Bajro zauzeo tokom rekonstrukcije i ležeći na zemlji (ozn. na fotografijama broj 10-13 fotoelaborata sa rekonstrukcije) premda na tom mjestu nije uočeno postojanje bilo kakvog udubljenja, Apelaciono vijeće se uvjerilo na licu mjesta da nije bilo moguće jasno razaznati lica (dublere) koja su prolazila putanjom prema potoku, odnosno da se nije moglo uočiti mjesto gdje se u momentu događaja nalazila sada pok. Mejra, posmatrano iz Bajrove vizure gledanja, sve to, zbog postojanja fizičkih prepreka u vidu vegetacijom obraslih stabljika i čestara (što je jasno vidljivo na fotografiji 16. foelaborata).

b) Identifikacija nakon traumatičnog događaja koji je svjedok doživio

[73.] Kako je to već naprijed navedeno svjedok Hukara je uzjavio da se određeni vremenski period nije micao iz navodne krečane, iz razloga što ga je bilo strah. Takode ovaj svjedok je u iskazu datom na glavnom pretresu izjavio da u momentu ulaska ovih vojnika u selo nije gledao, upravo iz straha, i da ih u tom momentu nije identifikovao i kako kaže „ Nisam ni tada ih mogao poznati kad su ušli u selo, kad su se vratili iz sela onda sam ih poznao.“ Opravdanim se nameće pitanje, kako ovaj svjedok u momentu povratka ovih lica iz sela, a nakon što je čuo pucnje iz pravca sela („...puška je pukla dva puta...“) i definitivno ih povezao sa aktivnošću ova četiri lica, smogao hrabrosti da podigne glavu i prati njihov prolazak, a da ne bude u strahu za vlastiti život. Sve su ovo dileme i nelogičnosti koje su imale direktne implikacije na formiranje zaključka Apelacionog vijeća da se na temelju iskaza ovog svjedoka, kao jedinog neposrednog svjedoka u odnosu na ubistvo Mejre, kako se legitimiše, ne može sa sigurnošću utvrditi da je zaista kritične prilike uopšte bio na navedenom mjestu imajući u vidu kako ga je opisivao i tom prilikom vidio braću Vukoviće.

c) Nepodudarnosti ili netačnosti u iskazu o fizičkim karakteristikama optuženog u vrijeme događaja;

[74.] Svjedok Bajro u izjavi datoj policiji u Sarajevu, dana 03.12.1993. g. (dokaz Tužioca 0-8) navodi da je tog dana na Vranj stijeni vidio 10-ak četnika od kojih su se četvorica uputili prema selu pred sobom vodeći Hukara Hanu⁷, da je među njima prepoznao Vuković Ranka i njegovog mladeg brata kojem ne zna ime, dok u izjavi datoj

⁷ svjedok Bajro Hukara se u svom svjedočenju na glavnom pretresu ne izjašnjava šta se dogodilo s ovom osobom.

u Tužilaštvu BiH od 19.09. 2006.g. (dokaz Tužioca 0-9) navodi da je kritične prilike dok je sjedio pod orahom ugledao grupu srpskih vojnika u kojoj je možda bilo 20-25 ljudi. Prilikom identifikacije ovih lica svjedok Hukara Bajro, je odlučan da se radilo o vojnicima, što podrazumijeva nošenje vojne uniforme. Međutim prilikom ispitivanja od strane tužioca na glavnom pretresu, ovaj svjedok izjavljuje da su sva četvorica bili u „civilnoj uniformi“, dok je Ranko Vuković imao maramu-povez oko glave, što je ovaj tokom svog svjedočenja, vidno začuđen pitanjem⁸, odlučno negirao. Takođe, niti jedan drugi svjedok koji se izjašnjavao o tome kako su vojnici bili odjeveni ne potvrđuje da bi neko od njih imao maramu oko glave.

[75.] Naime, Sejfić Pašana, kao i svjedoci Stanić Miladin i Stanić Cvijeta koji su posvjedočili o prolasku srpskih vojnika kroz s. Utoloviće u pravcu sela Potkolun, saglasno izjavljuju kako su vojnici bili jednoobrazno odjeveni u sivomaslinaste uniforme sa kapama na glavi, nasuprot Bajrovom svjedočenju, koji tvrdi da su bili u civilnoj odjeći. Takođe, svjedokinje Zahida i Pašana ne navode ništa što bi ukazivalo na identitet tih lica, iako Pašana detaljno opisuje šta je ko od njih kritične prilike radio, pa ni Pašana u tim vojnicima ne prepoznaje braću Vukoviće premda ih je od ranije dobro poznavala, a Zahida, slijedom njenog svjedočenja od ranije poznavala samo Rajka Vukovića.

[76.] Za razliku od Hukara Bajra, svjedokinja Pašana nije nikog od te četvorice vojnika prepoznala, a samo za jednog od njih tvrdi da je imao pušku u rukama, dok je Bajro tvrdio da su svi bili naoružani automatskim oružjem. Bajro je, takođe, za razliku od Pašane, i drugih svjedoka koji su posvjedočili da su vojnici bili u uniformama, ostao kod svog iskaza da su isti bili u civilnoj odjeći. Na nepouzdanost njegovog svjedočenja govori činjenica da je i sâm tužilac u odnosu na ovaj detalj, očigledno u pokušaju da očuva kredibilitet u smislu konsekventnosti njegovog svjedočenja, izostavio iz činjeničnog opisa uređene optužnice opis uniforme koju su nosili vojnici prilikom ulaska u selo. Da su svjedokinje Pašana i Zahida objektivno mogle vidjeti o kojim licima se radi za slučaj da su ih poznavali, vijeće se uvjerilo tokom djelimične rekonstrukcije na mjestu, imajući u vidu pozicije na kojoj su se nalazile svjedokinje okopavajući njivu i mjesta na kom je Pašana uočila vojnike.

[77.] Identifikacija ljudskog lika od ranije poznatog posmatraču, po shvatanju ovog vijeća, ne uključuje samo raspoznavanje njegovog lica, već i držanje tijela, prepoznatljivost njegove siluete, karakteristike hoda, itd. Osim toga, da je Pašana mogla prepoznati ta lica za slučaj da su to zaista bili optuženi Vukovići i braća Golubovići, u prilog takvog zaključka govori činjenica po kojoj je Pašana precizno opisala u svom iskazu raspored tih vojnika u kretanju, da je treći po redu među njima imao pušku, a

⁸ Osvrćući se na ovaj detalj vijeće nalazi da s obzirom na kulturološki i tradicionalni aspekt etničke zajednice kojoj optuženi pripadaju, nije uobičajeno da stanovnici iz ruralnih predjela nose maramu na glavi, to je karakteristika odijevanja kod žena.

onaj posljednji neprimjetno mahnuo rukom prema svjedokinjama da bježe, dok Zahida navodi kako je čula kako neko od te grupe vojnika govori da ne bježe. Dakle, ove svjedokinje su uprkos strahu kojeg su evidentno osjećale, svojim čulima registrovale dovoljno detalja na osnovu kojih bi mogle vizuelno identifikovati ta lica po izgledu ili su ih mogle identifikovati po glasu, pogotovu što su ih od ranije poznavali, a Zahida, kako to tvrdi, Rajka Vukovića.

a) Nespojivi iskazi više svjedoka

[78.] Na ovom mjestu vijeće će dati poseban osvrt na nespojivost i protivrječnosti iskaza pojedinih svjedoka, naročito Hukara Bajre i Hukara Zahide sa jedne i Sejfić Pašane sa druge strane, sa posebnim akcentom na kredibilitet svakog od pojedinih svjedoka, imajući u vidu odredbu člana 290. stav 7. ZKP BiH.

[79.] Pa tako, u odnosu na ostale elemente svjedočenja koji se odnose na okolnosti koje su prethodile inkriminisanom događaju, u spomenutoj izjavi datoj na zapisnik u policiji iz 1993., Bajro Hukara uopšte ne spominje dolazak Ranka Vukovića i njegovog mladeg brata Rajka Vukovića u selo, te da je navodno tražio svog brata Luku. On to čini tokom saslušanja u istrazi i na glavnom pretresu, kada navodi da je to čuo od svoje žene Zahide. Ona taj događaj tokom glavnog pretresa očigledno poučeno naširoko opisuje, mada Zahida spominje samo Rajka koji je tom prilikom navodno gurnuo Bajrovog oca Avdiju na hrpu pijeska, njoj stavljao pušku sa bajonetom u usta, a da pri tome, za razliku od Bajra, ne spominje i Ranka. Bajro, na upit branioca, izjavljuje kako su Luku tražili u periodu između 15. i 20.4.1992., premda iz materijalnog dokaza kojeg je podnijela odbrana slijedi da je Luka Vuković nestao tek 25.4.1992. godine.

[80.] Sa druge strane, naravno postupajući sa dozom opreznosti, Vijeće uzima u obzir izjave optuženih lično saslušanih u svojstvu svjedoka, kojom prilikom oni izjavljuju da porodicu Hukara Bajre ne poznaju i da ne znaju da je njihov najmlađi brat Luka noćivao u toj kući. Njihov iskaz u odnosu na te okolnosti potvrđuje i njihova majka Vuković Kosa. Sve ovo, sa snagom kontrolnog dokaza, dovedeno u vezu sa svjedočenjem Hukara Bajre, jasno upućuje na zaključak da u pogledu ove događajne okolnosti postoje mnoge nejasnoće, a prije svega u pogledu vjerodostojnosti Bajrovog svjedočenja.

[81.] Apelacionom vijeću je znano da motiv ne ulazi u sastav bića predmetnog krivičnog djela. Vijeće se bavilo motivom u ovom predmetu iz razloga, što je ovo pitanje pokrenulo svjedočenja Bajra i Zahide ali isto tako, što je vijeću znano da, opšte uzevši, saznanje motiva predstavlja važan činilac koji pruža podlogu za uvid u unutrašnji sadržaj psihičkog odnosa počinioca prema počinjenom djelu i nastupjeloj posljedici. Zašto bi, optuženi Vukovići imali razloga da ubiju Bajrovog oca Avdiju, kada je isti slijedom Bajrovih tvrdnji, ukoliko su iste tačne, primao na konak njihovog brata Luku u

vlastitu kuću, dakle, čineći Vukovićima dobročinstvo. Dodatno, Bajro svjedoči da je sa Vukovićima bio u dobrim odnosima, čak šta više, da je ranijom prilikom svraćao u kafanu u kojoj je radio Rajko (premda iz provedenih dokaza slijedi da je u kafani radio, ne Rajko, nego drugi od poginule braće Vuković, po imenu Milorad, zv. "Mićo").⁹ Po mišljenju Vijeća, jedino logično objašnjenje za ovu suprotnost je to da su Bajro i saglasno njemu njegova žena, iz njima znanih razloga čitavu stvar koja se odnosi na posjete Vukovića njihovom domu, izmislili.

[82.] Da se Bajrovom svjedočenju, kao jedinom neposrednom svjedoku u odnosu na ubistvo Mejre, mora prići kritički i sa krajnjim oprezom i da ono mora biti podvrgnuto kontroli ostalih dokaza, u ovom slučaju dovodenjem njegovog iskaza sa svjedočenjem ostalih svjedoka, u prvom redu, svjedoka optužbe ali i odbrane, govori činjenica da su svjedoci poput Miladina Stanića tvrdili da je Bajro imao nadimak 'Perda' sa značenjem lažov ili petljanac, dok Sejfić Pašana, koja je njegova komšinica, a time se da zaključiti da ga dobro poznaje, navodi da mu ne vjeruje, odnosno da (nikom) ne vjeruje što svojim očima ne vidi.

[83.] Osim toga, cijeneći Bajrov iskaz sa psihološke strane, sudu nisu promakli detalji kojim isti sa glavnog toka njegovog kazivanja neosjetno prelazi u iskazivanje epizodnih i očigledno izmišljenih događaja.¹⁰ Branilac je ovom svjedoku u toku unakrsnog ispitivanja predočio njegov navod iz izjave koju je po sopstvenom priznanju Bajro dao 03.12. 1993. policiji u Dobrinji (0-8), vezano za raniji dolazak njegovih komšija Srba u s. Potkolun, u kojoj se na prvoj strani kaže: „Uzeo sam pištolj i pošao prema njima“, da su tada Ninković Spaso i Ugljenović Ranko uzeli naoružanje i otišli mada je isti negirao taj navod, neuvjerljivo objašnjavajući kako je to moguće sam branilac dopisao. Ako se ovaj detalj dovede u vezu sa njegovom tvrdnjom sa glavnog pretresa da se, vezano za predmetni događaj, sakrio u krečanu, jer ga je bio strah, jedino suvislo objašnjenje za raspon u njegovim tvrdnjama na relaciji herojstvo –kukavičluk (sam Bajro svjedoči da ih je, misleći na Zahidu i Pašanu, k'o čuvao) je Bajrova sklonost ka fikciji. Da je to zaista tačno, govori i njegov navod da je po sahrani oca i Mejre zajedno sa drugim otišao u šumu, a da je odmah sutradan o događaju u selu dao izjavu novinaru Šemso Tucakoviću, premda njegov brat Aljo svjedoči da je saznanje o pogibiji oca čuo od radio-amatera Tucakovića tek u julu 1993.

⁹ Koliko god bio složen istorijski kontekst međuetničkih i međureligijskih odnosa u Bosni i Hercegovini, isto tako je tačno, da gostoprимljivost i dobročinstvo ulaze u korpus etičkih vrijednosti karakterističnih za sve etničke zajednice u BiH, i da su iste oduvijek bile poštovane. Ništa od izvedenih dokaza tokom postupka ne ukazuje da bi optuženi Rajko i Ranko, postupili suprotno tom etičkom kodeksu, tim prije, imajući u vidu pijetet kojeg su imali prema svom poginulom bratu.

¹⁰ Svjedok Bajro tako navodi da su Srbi pustili krmač, iako je prethodno iskazivao, kao i drugi svjedoci optužbe, da je s. Potkolun naseljeno isključivo muslimanskim stanovništvom, da je oca nalazio pet puta otkopanog, pa ga zagrtao (str. 22. transkripta) iako se o tome navodnom događaju, bez sumnje upečatljivom, apsolutno niko drugi od svjedoka ne izjašnjava u slobodnom kazivanju.

[84.] Sve te činjenice koje se odnose na Bajrovu ličnost, njegove motive – da pošto-poto pronađe ubicu/ubice njegovog oca, i njegovo reagovanje na događajnu situaciju, je sud cijenio u kontekstu ocjene vjerodostojnosti njegovog svjedočenja. Pravilna činjenična utvrđenja u ovom predmetu su se u prvom redu morala zasnovati na vjerovanju ili ne, ovom svjedoku. Laganje, koje je rašireno u krivičnim postupcima, je za sud mnogo ozbiljniji problem od pogrešnog iskaza. Krivokletnik uvijek želi biti uvjerljiv, a ne neodlučan.¹¹

[85.] Nema sumnje da je Bajro inteligentan čovjek, jer se tokom postupka, kao i prilikom djelimične rekonstrukcije trudio da bude konsekventan¹², ako ne i ubjedljiv, u svom svjedočenju. Upravo je to bio razlog više da sud uloži napor da iz sadržaja njegovog svjedočenja ukloni sve ono što je manipulativno, dakle, ono što njegovom iskazu daje oblandu istinitosti, prije svega tražeći potporu njegovom iskazu u sadržaju ostalih provedenih dokaza, čega međutim, u konkretnom slučaju nije bilo. Naime, Apelaciono vijeće je prilikom ocjene iskaza svjedoka Hukara Bajra zaključilo da isti u bitnim dijelovima kojima se inkriminišu optuženi nije potvrđen niti od jednog drugog saslušanog svjedoka koji bi imali kakva-takva neposredna saznanja o samom događaju.

[86.] Stoga, pogrešan stav o ovom pitanju inherentno nosi čitav niz rizika jer vjerovanje iskazu koji nije istinit, može dovesti do neostvarenja pravde. Sudu nije promaklo da čitav iskaz Hukara Bajra dogmatično ukazuje direktno na jedan pravac (on je, kako kazuje, 100% i/ili 1000% siguran da je vidio optužene), a da pri tome, u cjelini izostaje plastičnost u opisu lica koje identifikuje kao optužene vezano za njihov fizički izgled, držanje, hod, itd., što bi dalo potrebnu uvjerljivost njegovom svjedočenju. Čak šta više, kao što je to već navedeno, njegov navod da su optuženi kao i braća Golubovići bili u civilnoj odjeći, ne nalazi svoju potkrepu ni u svjedočenju Zahide, koja se nije mogla izjasniti kako su nepoznata lica bila odjevena, a suprotno je saglasnom svjedočenju Pašane sa Stanić Miladinom i Stanić Cvijetom, a ovo dvoje posljednjih svjedoka, su kategorični u tvrdnjama da su lica koja su išla prema s. Potkolun, kako navode između 10:00 i 11:00 časova, jednako kao i kada su se vraćali, bili isključivo vojnici odjeveni u sivomaslinastu uniformu sa isto takvim kapama, bivše JNA.

[87.] Prateći hronologiju dešavanja kritične prilike, svjedok Hukara Zahida, inače supruga Hukara Bajre, tvrdi da je sa drveta u šumi u koju se sakrila skupa sa Sejfić Pašanom, vidjela četvoricu vojnika koji su došli do kuće u kojoj je bio Avdija, opisujući dalja dešavanja. Međutim, Vijeće nakon izvršene djelimične rekonstrukcije nije objektivnim opažanjem na licu mjesta izvelo zaključak kojim bi se njeno svjedočenje prihvatilo kao tačno, što je nedvosmisleno vidljivo iz foelaborata i DVD snimka sa lica mjesta. Naime,

¹¹ V. Marcus Stone, Unakrsno ispitivanje u krivičnom postupku, drugo izdanje, Kemigrafika-Trade d.o.o., Sarajevo, 2008., str. 13-444.

¹² Tom prilikom je ispravio predsjednika vijeća da nije ranije govorio o vojnicima nego o civilima.

evidentno je da se sa visine na drvetu gdje se navodno popela ova svjedokinja kritične prilike, zbog konfiguracije terena i prisutnih krošnji lišćem obraslog drveća, ne može jasno vidjeti čak ni krov kuće u kojoj je te prilike ubijen Hukara Avdija. Ovakva objektivna opservacija vijeća dodatno je utemeljena i na iskazu svjedoka odbrane Sejfić Pašane, koja navodi da se popela na određenu visinu, u stvari zaklonila iza debla drveta, sa kojeg mjesta se, kako tvrdi, nije moglo vidjeti ništa. Imajući u vidu lice mjesta i sve činjenične okolnosti, (v. fotografije 39-42. iz fotoelaborata), sud je zaključio da je teško bilo moguće da se Zahida penjala uz stablo imajući u vidu da je stablo visoko a njegova kora glatka, čime se potvrdila istinitost Pašaninog kazivanja da se Zahida, inače starija u odnosu na Pašanu, uopšte nije penjala na stablo kritične prilike.

[88.] U prilog ovakvom zaključku Vijeća idu i navodi ovih dviju svjedokinja u međusobnom sučeljavanju prilikom djelimične rekonstrukcije, na okolnost penjanja na drvo kritične prilike i objektivne mogućnosti opservacije onoga što se dešavalo u selu. Pa tako svjedokinja Sejfić je eksplicitna u tvrdnji da se zaklonila iza debla drveta, penjući se na otprilike metar visine koliko je to po njenom svjedočenju bilo moguće, a obzirom na visinu, dok je svjedokinja Zahida tvrdila da se popela znatno više, premda za razliku od Pašane to nije pokušala demonstrirati na licu mjesta. Bitno je istaći da su neposredna opažanja suda na ovu činjeničnu okolnost, u cjelosti potkrijepila iskaz svjedokinje Sejfić.

[89.] Pašanino svjedočenje, po ocjeni Vijeća ima sve potrebne odlike vjerodostojnog iskaza, i to: istinitost, objektivnost, jasnost, određenost i potpunost. Svjedokinja na jedan vjerodostojan način iznosi ono što je stvarno vidjela, pa budući da je i sama bila u strahu za vlastiti život, ne bi imala razloga da prikriva bilo koga, pa ni optužene. Osim toga, da se zaista radi o principijelnom i istinoljubivom svjedoku govori po sebi činjenica da, iako je Pašana povratnik u selo Potkolun i da valja živjeti zajedno s komšijama Hukarama, ona nije oklijevala da svjedoči onako kako je događaj vidjela, što se potvrdilo prilikom djelimične rekonstrukcije kada je Zahida u oči kazala da ne želi lagati ni na koga.

[90.] Vijeće je iskazu svjedokinje Hukara Zahide pristupilo sa naročitom pažnjom, obzirom na njeno svojstvo supruge u odnosu na Hukara Bajru. Naime, na praktičnom nivou razmatranja vrlo je bitan status ovog svjedoka, u smislu socio-kulturnog, ruralnog, patrijarhalnog i u geografskom smislu dosta izolovanog miljea iz kojeg potiče, nivoa obrazovanja i s tim u vezi moguće sugestibilnosti prilikom svjedočenja, a upravo iz svih navedenih razloga. Naime, evidentna je određena podložnost uticaju ove svjedokinje od strane njenog supruga, imajući u vidu njegov karakter i ulogu „glave porodice“ , što sve ukazuje na zaključak da Zahida govori ono što je čula od supruga ili ono što joj je on rekao da kaže, utoliko prije, što sama svjedokinja navodi da se nakon udaje nije udaljavala iz Potkoluna.

[91.] Iz tih razloga Vijeće nije poklonilo vjeru iskazu ove svjedokinje u odnosnom dijelu, jer objektivno gledano ista, sve i da se popela na drvo, nije mogla vidjeti selo i četvoricu vojnika koji su ušli toga dana u selo i onog što se tamo događalo. U prilog ovakvom zaključku vijeća ide i činjenica da i ukoliko bi se na ovom nivou razmatranja hipotetički prihvatilo kao istinito njeno svjedočenje u smislu da je zaista bila na drvetu i da je mogla vidjeti selo i putanju kretanja vojnika, da su se vojnici raspodjelili i iz njene kuće odnijeli kasetofon, a iz Bejdanine štrikaću mašinu, logičnim se nameće pitanje kako je svjedokinja u takvim okolnostima jasno vidjela kasetofon, posmatrano sa udaljenosti 300-400 metara, a nije mogla da prepozna barem jednog od vojnika (Vuković Rajka) za kojeg tvrdi da ga je dobro poznavala.

[92.] Ovo opet Vijeće dovodi do nedvosmislenog zaključka da svjedokinja uopšte nije vidjela šta se toga dana dešavalo u selu, a što je dodatno potkrijepljeno iskazom Svjedokinje Sejfić koja tvrdi, suprotno Bajrovom svjedočenju, da je kasetofon odnesen iz njene kuće, a ne kuće Hukara. Pa tako na 73. str. transkripta sa glavnog pretresa 13.11.2007.g., na upit branioca da je svjedokinja vidjela da dvojica od vojnika nose radio, a da pri tome ne vidi kakve uniforme imaju, Zahida odgovara „Moram vidat kad sam došla u kuću nema ga, a ostavila ga prije dva sata“, a onda dodaje „pa niko drugi nije dolazio nego oni“. Iz ovakvog odgovora slijedi jedini logičan zaključak po kome je ova svjedokinja, namjesto da svjedoči stvarno o onome što je vidjela ili nije, svoja naknadna saznanja prenijela u vrijeme kada se događaj odigrao.

[93.] Stiče se dojam da je, svjedok Bajro Hukara, u tvorbi svoje fikcije, a obzirom da navodi kako je vidio da Blagoje Golubović nosi štrikaću mašinu i kasetofon (str.30. transkripta sa gl. pretresa od 13.11.2007.g.), trebao adekvatnu potporu za istu. Stoga je i njegova supruga vjerujući i ubjeđujući sebe da je vidjela nešto što u stvari nije vidjela, ali da bi potkrijepila njegov iskaz, svjedočila na instruisan način. Vijeće je ispitujući vjerodostojnost njenog iskaza kroz ocjenu njegove sadržine našlo da je isti dosta nesiguran, iscjepkan, nejasan, da je svjedokinja pokazala određenu dozu nervoze i nesigurnosti prilikom iznošenja detalja, što sve upućuje na zaključak da ona svjedoči o nečemu što objektivno nije ni mogla vidjeti.

[94.] Zahida je kontradiktorna sama sebi kad svjedoči da je jedan od vojnika ušao u dio kuće u kojoj je živio sada pok. Avdija, dok je drugi ostao pred kućom (premda tokom istrage, ona navodi da su oba vojnika ušla u kuću), dok su druga dva vojnika iz druge kuće uzeli kasetofon i mašinu za štrikanje (tokom istrage izjavljuje da je jedan od vojnika iz kuće nosio radio, dok su druga dvojica nosila štrikaću mašinu). Ista svjedokinja nakon što su joj predočeni različiti iskazi dati tokom istrage u odnosu na ono što je svjedočila na glavnom pretresu nije imala za to razumno objašnjenje.

[95.] Bez obzira na to da li ih poziva tužilačka strana ili odbrana, neki svjedoci se pred sudom mogu nazvati nezavisnim. Takvo svojstvo je ovo vijeće dalo svjedoku Sejfić

Pašani cijeneći da ona nije imala očigledan interes ili vezu sa predmetom ili stranama u predmetu (*propria causa*). Kako je to već istaknuto, ona nije imala razloga da krije identitet optuženih obzirom da je i sama bila životno ugrožena, jer se sva prestrašena zajedno sa Zahidom dala u bijeg. Saglasno Pašani u odnosu na okolnost identifikacije lica koja su ušla u selo, i Zahida svjedoči da nije mogla prepoznati niti jednog od njih, mada je Zahida u svom svjedočenju navodila da je od ranije poznavala Rajka.

[96.] Detalj koji se odnosi na oduzimanje štrikaće mašine je po mišljenju ovog suda važan iz razloga što ovaj predmet spominju u svom svjedočenju braćni par Stanići u odnosu na okolnost onog što se događalo poslije dešavanja u s. Potkolun, dakle, u pogledu onog što spada u krug naknadnih činjeničnih okolnosti, a radi se o činjenicama kojim se strukturiraju njihovi iskazi od značaja za ispitivanje kredibiliteta, kako njihovog tako i Bajrovog svjedočenja. Dakle, i svjedoci optužbe Bajro i Zahida, zajedno s Pašanom, u svojim odvojenim iskazima, saglasno bračnom paru Stanić, spominju navedene predmete. Ako Miladin Stanić kao i njegova supruga Cvijeta govore istinu opisujući da je Todorović Slavko zv. "Čiča" nosio štrikaću mašinu, a drugi vojnik kasetofon (a ne Blagoje Golubović, kako to tvrdi Bajro Hukara), onda nema razloga da im se ne vjeruje u dijelu njihovih iskaza koji se odnose na detalje kakve predstavljaju opis vojne uniforme lica koja su kritične prilike ušla u selo Potkolun, o čemu uostalom, saglasno njima svjedoči Pašani, a u krajnjem, da među tim vojnicima nisu vidjeli braću Vukoviće, kao ni braću Goluboviće.

[97.] Da bi se utvrdila krivična odgovornost za jedno ovako teško krivično djelo koje se optuženim stavlja na teret, na temelju iskaza samo jednog svjedoka, u konkretnom slučaju Hukara Bajra, potrebno je da taj iskaz bude toliko jasan i kristalno čist, odnosno da ga ničim ne čine upitnim iskazi drugih svjedoka, čak šta više da ga afirmišu, što ovdje nije bio slučaj.

[98.] U prethodnom razmatranju navedene su sve okolnosti, kako objektivne tako i subjektivne, koje su imale direktnog uticaja na percepciju ovog svjedoka u momentu identifikacije lica koja su počinila predmetne inkriminacije. Dakle, namjerno ili nenamjerno, ovaj svjedok u težnji da neko odgovara za ubistvo njegovog oca, što je svakako po njega bolno i tragično, sam sebe ubjeđuje u nešto što nema činjeničnu potkrijepljenost i nije održivo. U najmanjem, Vijeće nije van razumne sumnje moglo utvrditi da su upravo braća Vukovići na način opisan u optužnici počinili predmetna ubistva.

[99.] Osim toga, vijeće je kao kontrolni dokaz u odnosu na Bajrovo svjedočenje na ovu okolnost imalo u vidu priloženu foto dokumentaciju i audio-video snimak sa izvršene rekonstrukcije događaja. Naime, potrebno je ponoviti, da se iz svih ovih činjenica ne može povući pouzdan zaključak, uz svo uvažavanje činjenice koja se odnosi na znatan protek vremena i izmjene okoliša, da se na mjestu kojeg je svjedok Bajro pokazao, u

inkriminisanom periodu, nalazila krečana, niti da je on kritične prilike sa tog mjesta zaista mogao jasno identifikovati imenovanu četvoricu, kako dok su prolazili pored mjesta gdje se on nalazio, tako i u momentu ubistva Mejre.

[100.] Dakle, iskaz Bajra Hukare ostaje usamljen i uz to u velikoj mjeri doveden u pitanje drugim kontrolnim dokazima i indicijama.

[101.] Naime, Vijeće je razmotrilo i iskaze svjedoka odbrane Miladina i Cvijete Stanić, čiji iskazi od nikog nisu dovedeni u sumnju. Oni u svom svjedočenju potvrđuju kako ih je Bajro pitao - kako Cvijeta kaže u jesen 2006. - da li znaju ko mu je ubio baba? Saglasno tome navodi i svjedok Milutinović Dragiša u svom svjedočenju na glavnom pretresu od 09.01.2008.g., eksplicitno na upit tužioca kada je prvi put nakon rata vidio Bajra, odgovorio: „Pa pričo je tad, kaže, volio bi znat ko mu je ubio baba“. Zašto bi to, dakle, Bajro činio, ako je već bio u saznanju da su počinioci tog zločina bili optuženi i braća Golubovići. Takođe, svjedok optužbe Mekić Fadil, koji je prenosio Mejрино mrtvo tijelo zajedno sa Bajrom, nakon kritičnog događaja navodi da mu tom prilikom Bajro nije pričao ko je ubio Mejru. Svjedok Hukara Aljo, takođe navodi, da je nakon ubistva svog oca, razgovarao sa stanovnicima sela Potkolun na način što je insistirao na pitanju da li neko od njih tačno šta zna oko događanja u kojim je ubijen njegov otac, da su mu oni samo rekli da su od Bajra Hukare čuli da im je ubijen otac (v. str. 7. transkripta sa glavnog pretresa od 15.11.2007.g.), pri čemu Aljo ne navodi nikakva njihova saznanja ko je počinio taj zločin. Dakle, i Aljo jednako kao i Bajro su se raspitivali kod komšija o tome ko im je ubio oca, što znači da ni sami o tome nisu imali neposredna saznanja.

[102.] Kada se takav činjenični zaključak dovede u vezu sa Aljovim navodima da su se na porodičnom okupljanju u Sarajevu braća dogovarala oko toga ko od njih da podnese krivičnu prijavu; da je Hukara Aljo podnio prijavu protiv samo dva osumnjičena, a ne protiv četvorice; da Aljo u opisu djela navodi pet, a ne četiri vojnika, da te razlike u svom iskazu svjedok objašnjava činjenicom da ta lica lično nije poznavao pa da ih iz tog razloga nije sve ni prijavio, odnosno da je mahinalno naveo pet a ne četiri vojnika, što po ocjeni ovog vijeća njegove odgovore čini neuvjerljivim - onda je jasno da rezultati vlastite istrage braće Hukara imaju sasvim hipotetički karakter. Osim toga, Todorović Nedo je na glavnom pretresu (16.01.2008.g.) naveo da ga je prije svjedočenja zvao neki od Hukara sugerišući mu da svjedoči kako njegov sin Slavko, zv. „Čiča“ nije dolazio u Utoloviće. Činjenicu da je lično telefonom zvao svjedoka Todorovića je na glavnom pretresu potvrdio Hukara Aljo. Slično svjedoku Todoroviću svjedoči i Milutinović Dragiša kada na glavnom pretresu od 16.01.2008.g. navodi da ga je uoči suđenja nazivao Redžo Hukara koji je spominjao Bajra ili obrnuto, da je spominjao Vukoviće i Staniće, da je pominjao da će mu doći tužilac. Upravo navodi svjedoka Todorovića i Milutinovića govore u prilog zaključku ovog suda da braća Hukara, pa ni Bajro, suprotno njihovom svjedočenju, nisu imali neposredna saznanja o tome ko je ubio njihovog oca, jer zašto bi imali potrebe da kontaktiraju ove svjedoke.

[103.] Svjedočenje svjedoka Miladina i Cvijete Stanić je za ovaj sud iskreno i doima se ubjedljivim. Osim toga, po mišljenju ovog vijeća, radi se o nezavisnim i nepristrasnim svjedocima, jer iz iskaza kako Miladinovog tako i Bajrovog, slijedi da se isti poznaju, da su u dobrim odnosima. Pa ipak, to nije bila smetnja da Miladin, odbije pozajmiti Bajru kazan za pečenje rakije, kako je rekao, što je krivo govorio na Vukoviće. Time ovaj svjedok, po shvatanju vijeća, pokazuje svoju opredijeljenost da govori istinu. Sigurno je da je svjedočenje Stanića bilo nepovoljno za teoriju slučaja iznijetu od strane tužioca u ovom predmetu, pa je isti i u izmijenjenoj optužnici zadržao činjenične navode da su se četvorica srpskih vojnika, optuženi Ranko i Rajko, sa braćom Golubović, nakon događaja u selu Potokolun udaljili u nepoznatom pravcu, iako su suprotno tome svjedočili svjedoci optužbe Bajro Hukara, Zahida Hukara, kao i Pašana Sejfić kada su rekli da su se vojnici udaljili u pravcu sela Utolovići, dakle, sela u kom su se nalazili Stanići. Uostalom, i Bajrov brat Aljo, svjedoči da je bilo značajno da svjedoči Miladin Stanić zbog toga što su ljudi koji se spominju u krivičnoj prijavi otišli u selo Utolovići a da Miladin zna ko je ubio baba i Mejru. Ovom tvrdnjom svjedoka Alja, koji opisujući sam kritični događaj, svjedoči na način da iznosi ono što je čuo od svog brata Bajra, se samo potvrđuje ispravnost zaključka ovog suda kako Aljo Hukara, tako i njegov brat Bajro nisu imali neposredna saznanja o tome ko je počinio opisani zločin.

5.2. Zaključak

[104.] Ponudeni činjenični supstrat optužba je prije svega temeljila na svjedočenju svjedoka Bajra Hukare kome optužba daje značaj neposrednog svjedoka u odnosu na okolnost ulaska optuženih i braće Golubović u s.Potkolun, a zatim, u odnosu na ubistvo Mejre Hukara. Takode, i u pogledu svjedočenja njegove supruge Zahide u odnosu na ubistvo njegovog oca Avdije. Ostali svjedoci optužbe, uključujući i Zahidu u odnosu na događaj koji čini Mejrino ubistvo, imaju značaj posrednih svjedoka. Drugačije iskazano, oni svjedoče o onome što su i koliko su čuli od Bajra Hukare. Iz toga razloga za pravilno rješavanje ove krivičnopravne stvari od odlučnog značaja je bila dokazna ocjena njegovog svjedočenja.

[105.] Imajući u vidu navedeno, Apelaciono vijeće naglašava važnost ocjenjivanja vjerodostojnosti svjedoka u kontekstu spisa suđenja kao cjeline. Apelaciono vijeće ističe važnost, shodno praksi MKSJ, takvog holističkog pristupa u ocjenjivanju vjerodostojnosti u okviru vlastite sudske prakse, ali i primjene odredbe člana 281. ZKP BiH koja se odnosi na ocjenu dokaza. Naime, brojne međusobne nesaglasnosti i nelogičnosti, u iskazu kako samog svjedoka Bajra, tako i ostalih svjedoka, koji manje-više reprodukuju ono što im je on kazivao, a što se odnosi na bitne činjenice, ali i detalje, koje strukturiraju u svojoj ukupnosti zaključak po kojem njegovo svjedočenje ne

može predstavljati pouzdanu činjeničnu osnovu kojom bi se izvan razumne sumnje mogla utvrditi krivica optuženih Rajka i Ranka Vukovića.

[106.] S obzirom na sve navedeno, Vijeće je zaključilo da u pogledu predmetnih inkriminacija, izvedeni dokazi od strane tužilaštva po svom kvalitetu nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da su optuženi počinili radnje koje im se optužnicom stavljaju na teret. Stoga je u konkretnom slučaju našlo opravdanim primjenu načela “*in dubio pro reo*”, to jeste pravila koje se odnosi na to, da činjenice koje idu na štetu optuženom moraju biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, odnosno “van razumne sumnje”, a ako postoji sumnja u odnosu na te činjenice, a kako je u konkretnom slučaju je ovo vijeće našlo da takva sumnja postoji, one se ne mogu uzeti kao utvrđene. Sa druge strane, donja premisa navedenog pravila glasi da činjenice koje idu u korist optuženog se uzimaju kao utvrđene čak i ako su samo vjerovatne.

[107.] Naime, time što je zakonodavac utvrdio da kada nije dokazano da je optuženi počinio krivično djelo za koje je optužen uslijed čega se oslobađa od optužbe (član 284. tačka c) ZKP BiH), zakonodavac je implicitno, ali nedvosmisleno omogućio primjenu načela u sumnji u korist optuženog, jer ukoliko raspoloživi dokazi ukazuju samo na određena saznanja u pogledu činjenica da je optuženi učinio krivično djelo koje je predmet optužbe, on na temelju toga svakako mora biti oslobođen, pa sud ne može, odnosno ne smije donijeti osuđujuću presudu, ukoliko nije čvrsto i bez ikakve dileme ubijeden u postojanje krivice optuženog.¹³

[108.] Poštujući citirani princip, te obzirom da tužilaštvo, po ocjeni ovog Vijeća, nije van razumne sumnje dokazalo da su optuženi Vuković Ranko i Vuković Rajko učinili krivično djelo koje im je stavljeno na teret, uz primjenu člana 284 tačke c) a u vezi sa članom 3. ZKP BiH, valjalo je donijeti oslobadajuću presudu.

6. Odluka o troškovima

[109.] Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH troškovi krivičnog postupka predviđeni članom 185. stav 2. tačke a) do f) ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženih i nužni izdaci i nagrada branioca padaju na teret budžetskih sredstava.

¹³ v. Dr Milan Škulić, *Dokazno rezonovanje i zaštita ljudskih prava u krivičnom postupku*, Pravna riječ, časopis za pravnu teoriju i praksu, broj 19/2009., ISSN: 1840-0272, Banja Luka, 2009., str.455-477.

7. Odluka o imovinsko-pravnom zahtijevu

[110.] Odluku o imovinsko-pravnom zahtijevu kojom se predstavnici porodice oštećenih upućuju na parnicu, sud je donio u smislu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, obzirom da je donijeta oslobađajuća presuda.

ZAPISNIČAR:
Medina Džerahović

PREDSJEDNIK VIJEĆA:
S U D I J A
Dragomir Vukoje

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.

Prilog:

-fotodokumentacija sa djelimične rekonstrukcije događaja u selu Potkolun (fotografije broj: 5, 6, 11, 12, 13, 16, 39, 40, 41 i 42), ukupno 5 strana;

